

Pokud máte doma prezidenta zezadu, ozvěte se

Robert Oppelt

Nové Město - Možná to bude znít trochu divně, ale záda amerického prezidenta Wilsona zaměstnávají v poslední době řadu archivářů, sochařů i úředníků.

Tedy přesněji řečeno zadní část Wilsonova pomníku, který stával před pražským hlavním nádražím.

„Pátráme po fotografiích či dokumentech, které by zobrazovaly, jak tato část sochy vypadala,“ vysvětluje Magdaléna Vošalíková, která zastupuje americkou neziskovou organizaci American Friends of the Czech Republic, která připravuje obnovu tohoto pomníku.

Pátrá se třeba v archivu Národního technického muzea, kde je uložena dokumentace firmy Franta Anýž, v jejíž slévárnách sochu na konci dvacátých let minulého století odlili. „Kontaktovali jsme i jeho vnuka, ale ani tam jsme nebyli úspěšní,“ říká smutně Vošalíková.

Američané pátrali i v řadě dalších archivů muzeí nebo třeba Sokolů, kteří se podíleli na odhalování pomníku.

Dokonce vyšel i inzerát Nakonec se Američané rozhodli požádat o pomoc veřejnost. V několika pražských novinách tak na konci roku vyšel inzerát tohoto znění:

„Nemáte v rodinných albech fotografii památníku prezidenta Woodrowa Wilsona, který stál v letech 1928-1941 před hlavním nádražím v Praze? Hledáme především fotografie, které zachycují sochu ze strany a zezadu. Fotografie budou použity sochařem při znovuvytvoření sochy.“ Ale ani tato snaha krajanů zatím nebyla úspěšná a nikdo se Vošalíkové neozval.

„Zepředu je Wilson vyfocen mnohokrát, i když většina fotografií není příliš kvalitní,“ dodává Vošalíková.

Máte doma záda prezidenta? Ozvěte se

Hledání fotografie zadní části Wilsonova pomníku Američané zatím nevzdali. Nutně ji totiž potřebují, aby byla připravovaná kopie sochy, která bude stát před hlavním nádražím, co nejdříve.

Pátrání zatím přineslo několik nečekaných objevů. Historiky třeba překvapilo, že se pomník amerického prezidenta stal v letech 1938 a 1939 symbolem odporu a demokracie. „Z objevených dokumentů vyplývá, že sem lidé nosili květiny a vzpomínali nejen na Wilsona, ale i na Masaryka, který pomník 4. července 1928 odhaloval,“ vysvětluje Magdaléna Vošalíková, která zastupuje americkou neziskovou organizaci American Friends of the Czech Republic, která připravuje obnovu sochy.

Asi proto byla také 12. prosince 1941, den po vyhlášení války mezi Německem a Spojenými státy, socha tajně stržena a z jejího kovu odlita děla pro wehrmacht.

Jasno bude na začátku března.

Do finále se dostalo i výběrové řízení na autora obnovy pomníku, které spolek vyhlásil loni v červnu.

Kvůli vyrovnanosti návrhů museli organizátoři požádat tři nejlepší účastníky o vypracování zmenšeného modelu pomníku. Konečné rozhodnutí by tak mělo padnout do konce února. „25. února přijedou američtí členové poroty a na začátku března bude vyhlášen vítěz,“ vysvětluje Vošalíková.

Po podpisu smlouvy s vítězem soutěže bude také jasné, kdy se socha před nádraží vrátí a jestli se podaří původně plánovaný termín, rok 2010, stihnout. Pomník bude zaplacen z příspěvků, které mezi sebou vybírají američtí krajané.

Mladá fronta DNES – Praha, 14. února 2009